

Agendanr.: 12
Voorstelnr.: RB2015097
Onderwerp: Gemeentelijk rioleringsplan Heerhugowaard, planperiode 2016 t/m 2020
Programma: Programma 2

Reden van agendering: ter besluitvorming

Aan de Raad,

Heerhugowaard, 10 november 2015

Probleemstelling

Op grond van artikel 4.22 Wet milieubeheer stelt de gemeenteraad, telkens voor een daarbij vast te stellen periode, een gemeentelijk rioleringsplan (GRP) vast. De gebruikelijke planperiode is 4 jaar, maar de wet laat gemeenten hierin vrij. In het GRP wordt aangegeven waar welke voorzieningen (gescheiden stelsel, gemengd stelsel of anderszins) zijn gerealiseerd of in de planperiode worden gerealiseerd. Met de Wet gemeentelijke watertaken is artikel 4.22 Wet milieubeheer (Wm) per 1 januari 2008 dusdanig gewijzigd dat gemeenten in hun GRP ook expliciet aandacht moeten besteden aan de zorgplichten voor grondwater en hemelwater.

De geldigheidsduur van het bestaande GRP is eind 2015 verstreken.

Inleiding / bestuurlijke achtergrond, wet- en regelgeving

De gemeente draagt zorg voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater (Artikel 10.33 Wet milieubeheer), de afvoer van regenwater (Artikel 3.5 van de Waterwet) en het voorkomen of beperken van grondwateroverlast (Artikel 3.6 van de Waterwet). In dat kader moet door de gemeenteraad een GRP worden vastgesteld. Het bestaande GRP van de gemeente Heerhugowaard bestrijkt een planperiode van 2011 t/m 2015.

Naast de zorgplichten ten aanzien van afval-, hemel- en grondwater, is tijdens de planperiode een aanvullende doelstelling opgelegd vanuit de Waterwet en het Bestuursakkoord Water. Deze doelstelling houdt in dat de waterpartners door verdere samenwerking in de afvalwaterketen een doelmatiger stedelijk waterbeheer bewerkstelligen en daarbij een regionale besparingsopgave van € 3,8 miljoen per jaar weten teweeg te brengen.

Terugblik en huidige situatie

Een eerste stap bij het opstellen van het GRP 2016 t/m 2020 is een evaluatie van het vorige GRP 2011-2015. Tijdens de evaluatie is ook gekeken naar de gegevens en resultaten van de Landelijke Benchmark Rioleringszorg 2013 waaraan de gemeente Heerhugowaard heeft deelgenomen.

In de planperiode 2011 t/m 2015 zijn de volgende resultaten behaald:

- Verschillende stedelijke inbreidingen zijn gereed of gedeeltelijk gereed.
- Stedelijke uitbreidingen in Stad van de Zon, De Draai en Broekhorn zijn (deels) gerealiseerd.
- De geplande reparatie-, renovatie- en vervangingswerkzaamheden aan de vrijvervalriolering zijn uitgevoerd.
- Volgend aan de planning van wijkvernieuwing zijn herstelwerkzaamheden aan de riolering (kolken en putten) inclusief aanleg van drainage bij groot onderhoud uitgevoerd en, waar mogelijk, is verhard oppervlak afgekoppeld.
- Verbeteringsmaatregelen aan de riooloverstorten Deimoslaan en Stationweg zijn uitgevoerd.
- De reparatie, renovatie en vervanging van gemalen en persleidingen zijn volgens planning uitgevoerd of zijn in uitvoering.
- De drainage in de wijk Oostertocht is deels vervangen.

- Het rioolbeheergegevens, grondwaterniveau- en overstortmeetgegevens zijn bijgehouden.
- Hydraulische rekenmodellen zijn jaarlijks gekalibreerd.
- Het grondwatermodel is opgesteld.
- Jaarlijks is 38,8 km riolering geïnspecteerd.
- Onderhoud van vrijvervalriolering, gemalen en drainage is jaarlijks uitgevoerd.

De rioolheffing voor huishoudens in de periode 2011-2015 is gestegen van € 137,63 in 2011 naar € 144,96 in 2015. In het GRP 2011-2015 was voor 2015 rekening gehouden met een tarief van € 143,22. Het geringe verschil van € 1,74 geeft aan dat in de planperiode een goed financieel beheer heeft plaatsgevonden. Het tarief is 100% kostendekkend.

Tijdens de planperiode is de wijze waarop de investeringen worden gefinancierd tussentijds gewijzigd. De openstaande boekwaarde wordt jaarlijks afgelost met het jaarresultaat waardoor de rentelasten worden beperkt en de schuld versneld wordt afgebouwd. Hiervoor is ook het opgebouwde saldo in de reserve gebruikt.

Uit monitoring blijkt dat er geen knelpunten in het functioneren van de rioolstelsels bestaan, maar dat er wel aandachtsgebieden voor grondwater zijn.

Strategie & Beleid voor de planperiode 2016-2020

In het GRP 2016-2020 is weergegeven hoe invulling wordt gegeven aan de gezamenlijke strategie van de waterpartners binnen de regio Noord-Kennemerland Noord (NKN), te weten: het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) en de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard, Heiloo en Langedijk. De waterpartners kiezen er gezamenlijk voor om hun watertaken in te vullen volgens het ambitieniveau "anticiperend" (d.w.z. duurzaam, toekomstbestendig inspelen op nieuwe ontwikkelingen) waarbij wordt gestreefd naar minder meerkosten. Deze besparing mag niet ten koste gaan van de invulling van de gemeentelijke watertaken. Het is dan ook de uitdaging om deze taken optimaal te kunnen uitvoeren tegen zo laag mogelijke lasten voor de burger.

In maart 2014 is door de waterpartners een bestuurlijke overeenkomst getekend waarin een besparingsopgave van € 3,4 miljoen als ambitie is vastgesteld. De stuurgroep heeft een hogere ambitie opgelegd aan de samenwerking, wat door middel van innovatie in de waterketen zal worden bereikt. Samenwerking levert momenteel jaarlijks een besparing van € 1,9 miljoen op. Deze besparing is voor 2020 ingeboekt in de vastgestelde kostendekkingsplannen behorende bij de GRP's. De verdere besparingskansen richting 2020 van € 1,9 miljoen zitten in de nieuwe projecten: relinen, levensduurverlenging, gedifferentieerd reinigen en inspecteren, herziening eenheidsprijzen, buitengebied, personeel als asset. Daarmee wordt de in de bestuurlijke overeenkomst vastgelegde ambitie van € 3,4 miljoen ruimschoots gehaald.

Op dit moment is niet aan te geven welk deel van de besparing is toe te rekenen aan de gemeente Heerhugowaard c.q. de individuele waterpartners. Omdat ook bij de andere waterpartners behoefte bestaat aan een nauwkeurige duiding van de besparing wordt binnen de samenwerking gewerkt aan een monitoringsinstrument die daarop antwoord gaat geven.

Tijdens de planperiode 2016-2020 stelt de gemeente de volgende plannen op: GRP 2021-2025, Beheerplan Grondwatermodel en een geactualiseerd Kosten-dekkingsplan.

Daarnaast voert de gemeente verschillende onderzoeken uit om inzicht te behouden en/of te verkrijgen in de toestand en het functioneren van het rioleringssysteem.

Onderhoudsinspanningen zijn afgestemd op de instandhouding en goede prestaties van het rioleringssysteem, waarbij risico's optimaal en doordacht worden vermeden. De activiteiten bestaan uit regulier onderhoud en (reactieve) reparaties.

Maatregelen zijn afgestemd op de instandhouding en het optimaliseren van het functioneren van het systeem. Een gedeelte van maatregelen wordt gedekt uit exploitatie en andere via investeringen.

De uitbreidingsinvesteringen (aanleg van nieuwe rioleringen) worden geactiveerd.

Om het stedelijke watersysteem goed te beheren, worden ondersteunende, facilitaire activiteiten verricht en worden bedrijfsuren uit de exploitatie gedekt.

Oplossingsrichtingen

Een nieuw GRP is opgesteld, waarin is aangegeven hoe de gemeente in de planperiode 2016 t/m 2020 aan haar zorgplichten invulling denkt te geven. Het GRP is tot stand gekomen in (nauwe) samenwerking met de waterpartners in de regio NKN.

Juridische gevolgen:

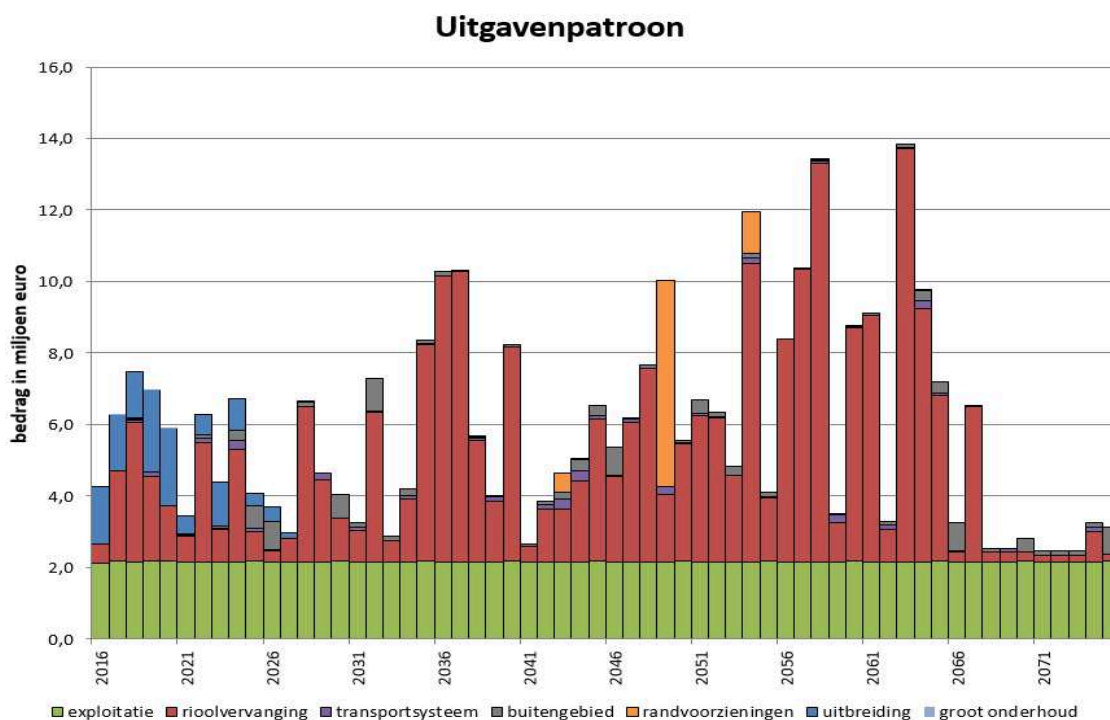
Het GRP Heerhugowaard, planperiode 2010 t/m 2015 komt te vervallen. Zonder geldig rioolbeleidsplan kan geen nieuwe rioolheffing worden vastgesteld.

Financiële gevolgen:

De gemeente heeft de verplichting om met financiële onderbouwing aan te tonen dat zij op langere termijn het rioolstelsel op orde kan houden. De financiering van het in goede staat krijgen en houden van het rioolstelsel geschiedt middels de rioolheffing. Voor het jaar 2016 is gerekend met het tariefstijging rioolheffing van 7,3%. In het vervolg stijgt het tarief rioolheffing ingaande 2017 jaarlijks met 4,1% tot 2030. Geactiveerde investeringen worden, overeenkomstig eerdere besluitvorming door uw Raad, versneld afgeschreven.

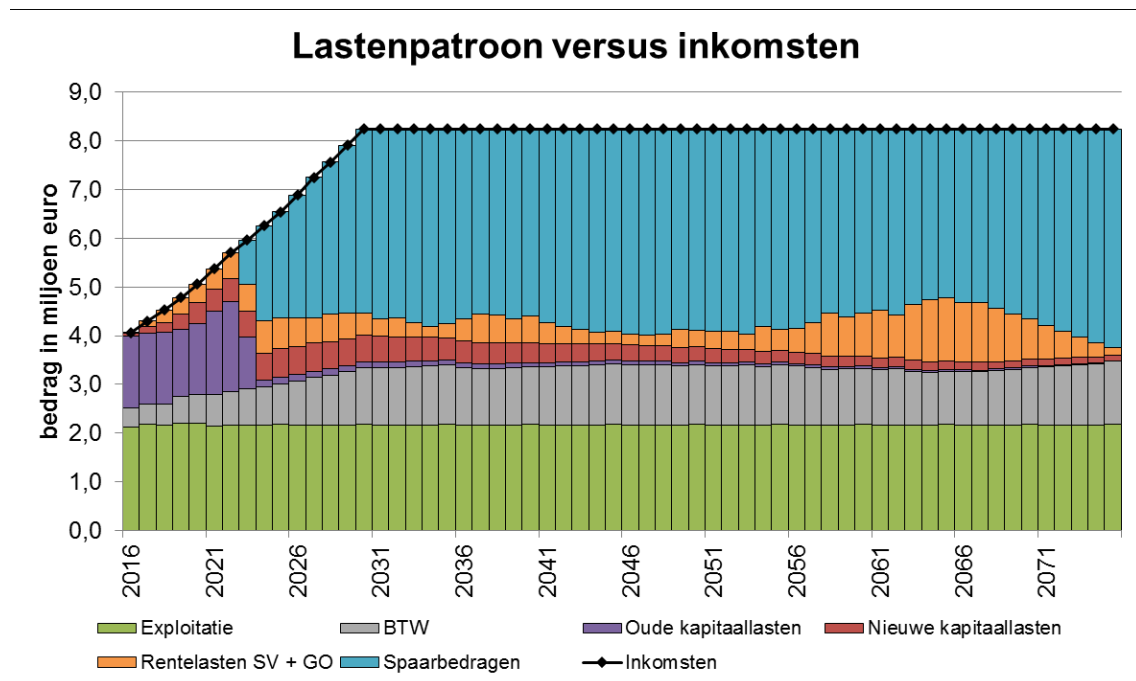
Financiële middelen zijn noodzakelijk om de in dit GRP beschreven activiteiten te kunnen financieren. In het kostenoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen exploitatiekosten en investeringsuitgaven. De opbrengsten uit de rioolheffing mogen maximaal kostendekkend zijn.

In de periode 2016-2074 heeft de gemeente Heerhugowaard het volgende uitgavenpatroon:

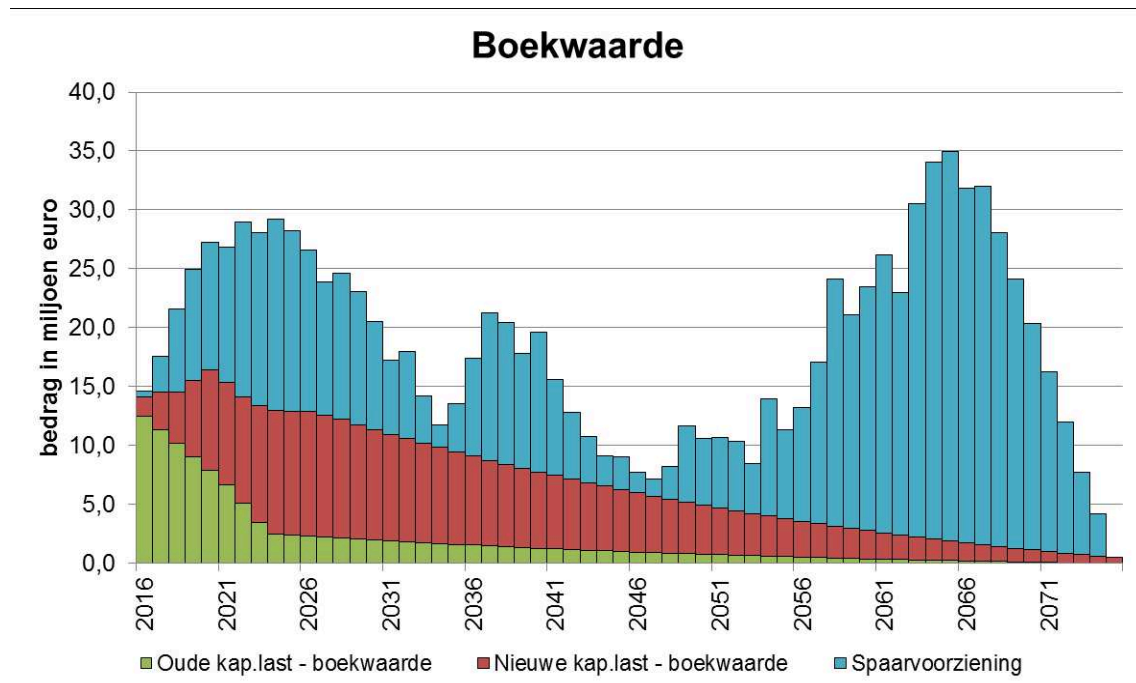
In de aankomende planperiode met doorkijk tot en met 2074 worden alle investeringen voor 100% geactiveerd en zo snel mogelijk afgeschreven met spaarbedragen in de volgende jaren.

Het uitgavenpatroon leidt tot het volgende lastenpatroon:

In de eerste jaren zijn nog geen spaarbedragen (dotaties) zichtbaar. Dat komt omdat de dotaties gebruikt worden voor het aflossen van de boekwaarde als gevolg van oude vervangingsinvesteringen via de oude kapitaallasten. De afschrijvingen van de nieuwe uitbreidingsinvesteringen worden verrekend met de jaarlijkse spaarbedragen.

Het verloop van de boekwaarde gedurende de totale kostendekkende periode is als volgt:

Na 60 jaar is de volledige boekwaarde teruggebracht naar € 0,-. In de eerste jaren bouwt de boekwaarde als gevolg van investeringen uit het verleden snel af. De boekwaarde als gevolg van uitbreidingsinvesteringen mag niet versneld worden afgelost.

De benodigde inkomsten zijn doorvertaald naar een rioolheffing voor de komende planperiode. Om een kostendekkende rioolheffing te behouden, dient de berekende rioolheffing jaarlijks te worden geïndexeerd met de daadwerkelijk opgetreden inflatie.

Om aan deze randvoorwaarde te kunnen voldoen, moet, tot 2030, het tarief ingaande 2017 jaarlijks met 4,1% stijgen, afgezien van de jaarlijkse indexatie. De hierbij bijbehorende tarieven zijn in onderstaande tabel weergegeven:

Ontwikkeling rioolheffing in de planperiode 2016 t/m 2030

jaar	tarief	
	(€ per heffingseenheid)	
2016	155,58	7,3%
2017	161,94	4,1%
2018	168,56	4,1%
2019	175,45	4,1%
2020	182,62	4,1%
...	...	
2030	272,65	

n.b. De rijksoverheid gelegde het verbod tot het gebruik van chemische middelen bij het bestrijden van onkruiden op verhardingen. In 2016 wordt een nieuwe chemie-vrije werkmethode worden toegepast tegen hogere kosten. Een belangrijk deel van deze kosten mag worden doorbelast aan het product riolering en heeft ingaande 2016 invloed op de vast te stellen heffing. Via een separaat voorstel "Onkruidbestrijding op verhardingen – nieuwe werkmethode" wordt u daar gevraagd besluitvorming over te nemen.

Waarom de jaarlijkse stijging van de rioolheffing ingaande 2017 meer is dan 2%

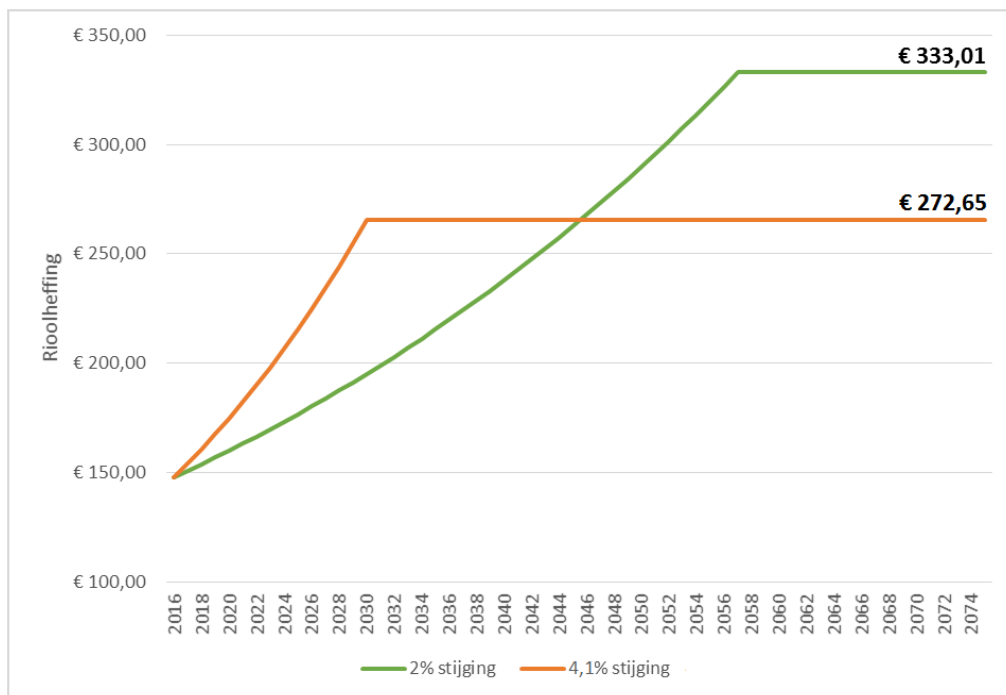
Tijdens de behandeling van het voorgaande GRP heeft de gemeenteraad besloten dat de rioolheffing jaarlijks met maximaal 2% mag stijgen (exclusief correctie als gevolg van prijsindexatie).

In het nieuwe GRP 2016-2020 wordt voorgesteld de rioolheffing tot 2030 jaarlijks met 4,1% te laten stijgen waarbij dus afgeweken wordt van het eerdere raadsbesluit.

Wij activeren investeringen om ze vervolgens zo snel mogelijk af te schrijven met spaarbedragen. Dit betekent dat wanneer er voldoende saldo in de voorziening aanwezig is de investering in hetzelfde jaar nog wordt afgeschreven zodat geen rente betaald hoeft te worden en de lasten minimaal blijven. Wanneer ervoor gekozen wordt om de rioolheffing sneller naar een kostendekkend niveau te brengen, kan er al eerder (sneller) gespaard worden voor vervangingsinvesteringen van het huidig aanwezige stelsel en zal er dus meer geld in de voorziening aanwezig zijn om de lasten als gevolg van de investeringen te kunnen dekken. Het investeringsvolume neemt vanaf circa 2035 toe. Door sneller te stijgen zullen de investeringen vanaf dat moment dus voor een groter deel direct kunnen worden afgeschreven wat de rentelasten aanzienlijk zal beperken. Snellere stijging leidt hierbij tot een lagere kostendekkende rioolheffing. In de volgende tabel is te zien dat het verschil in de kostendekkende rioolheffing € 67,49 is op basis van een stijging van 4,1% en een besparing in de rentelasten van € 36,1 miljoen.

Variant	Rentelasten	Kostendekkende heffing
Stijging 2,0% (tot 2057)	84,2 miljoen	€ 333,01
Stijging 4,1% (tot 2030)	48,1 miljoen	€ 272,65
Verschil	36,1 miljoen	€ 67,49

In onderstaand figuur is het verloop van de rioolheffing in grafiekvorm gepresenteerd:

Het jaar 2030, het jaar dat de rioolheffing kostendekkend is, is niet willekeurig gekozen. De gemeente Heerhugowaard is een groeigemeente. Dit betekent dat het aantal inwoners (en hiermee het aantal heffingseenheden) in de komende jaren zal toenemen. De verwachting is dat de groei van de gemeente in 2030 stagneert. Door de stijging van de rioolheffing te laten meegroeien met het aantal inwoners worden de (verhoogde) lasten niet doorgeschoven en blijft de totale stijging beperkt (ten opzichte van een jaarlijkse stijging van 2%). Zo worden de lasten als gevolg van het vervangen van een systeem dat we nu gebruiken, niet doorgeschoven naar de volgende generatie.

Communicatie:

Externe communicatie:

Na vaststelling in de Raad zal het GRP zijn definitieve status verkrijgen.

De definitieve GRP wordt toegezonden aan het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland. Het besluit van de vaststelling zal op de gebruikelijke wijze bekend gemaakt worden door middel van webpublicatie en publicatie in de lokale nieuwsbladen.

Interne communicatie:

Het raadsbesluit zal aan de ambtelijke organisatie van de gemeente worden teruggekoppeld.

Daarnaast zal het raadsbesluit worden betrokken bij het voorstel inzake de belastingverordening.

Monitoring/Evaluatie

Het GRP 2016-2020 wordt na deze periode geëvalueerd. Binnen de jaarlijkse planning en control-cyclus wordt verantwoording afgelegd.

Samenvatting

Voor de planperiode 2016-2020 is een nieuw GRP opgesteld. Belangrijke onderdelen van dit nieuwe GRP zijn:

- De in de planperiode voorgenomen planvorming, het onderzoek, het beheer en onderhoud en de voorgenomen maatregelen, welke nodig zijn om een doelmatige rioleringszorg te realiseren.
- De wijze van kostendekking 2016 t/m 2020 waarbij ingaande 2017 het tarief rioolheffing tot 2030 met 4,1% per jaar stijgt (in plaats van de eerder vastgelegde 2%), exclusief de inflatiecorrectie.

Thans dient het GRP vastgesteld te worden.

Voorstel / besluit:

- Het Gemeentelijk Rioleringsplan 2016 t/m 2020 van de gemeente Heerhugowaard vast te stellen met daarin opgenomen de voorgenomen planvorming, het onderzoek, het beheer en onderhoud en de voorgenomen maatregelen, welke nodig zijn om een doelmatige rioleringszorg te realiseren;
- De wijze van kostendekking 2016 t/m 2020 waarbij ingaande 2017 het tarief rioolheffing tot 2030 met 4,1% per jaar stijgt (in plaats van de eerder vastgelegde 2%), exclusief de inflatiecorrectie.

Burgemeester en wethouders van Heerhugowaard,

de secretaris,

de burgemeester,

Advies commissie MI/SB d.d. 30 november 2015

Gemeentelijk rioleringsplan Heerhugowaard, planperiode 2016 t/m 2020 (RB2015097):

Bespreekstuk

Voor	
Tegen	

Nr.: RB2015097

de Raad van de gemeente Heerhugowaard;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 10 november 2015;

gelet op het advies van de commissie Middelen/Stadsbeheer d.d. 30 november 2015;

gelet op de inhoud van:

De Wet milieubeheer, art. 4.22 met betrekking tot het opstellen van een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP);

b e s l u i t

- Het Gemeentelijk Rioleringsplan 2016 t/m 2020 van de gemeente Heerhugowaard vast te stellen, met daarin opgenomen de voorgenomen planvorming, het onderzoek, het beheer en onderhoud en de voorgenomen maatregelen, welke nodig zijn om een doelmatige rioleringszorg te realiseren;
- Met de wijze van kostendekking 2016 t/m 2020 in te stemmen, waarbij ingaande 2017 het tarief rioolheffing tot 2030 met 4,1% per jaar stijgt (in plaats van de eerder vastgelegde 2%), exclusief de inflatiecorrectie.

Heerhugowaard, 15 december 2015

De Raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

